

Täysistunto

Keskiviikko 17.2.2021 klo 14.02—19.03

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yksityistielain 58 §:n ja liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta sekä luotsauslain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 263/2020 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Anu Vehviläinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Pyydän, ministeri Harakka, pieni hetki, niin odotetaan, että vähän rauhoittuu täällä salissa. Pyydän edustajia pitämään palaverit tämän salin ulkopuolella. — Nyt, ministeri Harakka, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.06 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä ehdotetaan muutoksia kolmeen liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan lakiin.

Ensinnäkin yksityistielaki: Yksityistielain 58 §:n muutoksen tavoitteena on lisätä tiekunnan osakkaiden mahdollisuutta osallistua etäyhteyden avulla tiekunnan kokouksiin. Ehdotetulla lakimuutoksella mahdollistettaisiin tiekunnan kokoukseen osallistuminen etänä riippumatta siitä, mitä yksityistielaisissa tai tiekunnan säännöissä sanotaan. Muutosta pidetään tärkeänä, sillä sähköisen toimintaympäristön laajempi hyödyntäminen lisää tieosakkaiden mahdollisuutta osallistua päätöksentekoon tiekunnan kokouksissa. Covid-19-epidemian aikana tiekunnan kokousten järjestämisessä on ollut vaikeuksia. Tavoitteena on, että tiekuntien päätöksenteko yksityisteiden korjauksista ja rahoitushakemuksista jatkuisi eikä kuntien ja ely-keskusten avustusten myöntämiseen tulisi taukoja.

Toisekseen, hyvät kollegat, laki liikenteen palveluista: Liikenteen palveluista annettuun lakiin liittyvät muutokset ovat luonteeltaan yksinomaan teknisiä. Lakimuutoksen tarkoituksena on päivittää laissa nimitetyn osakeyhtiön uusi toiminimi. Muutoksella laissa nimetyn Traffic Management Finland Oy:n nimi korvattaisiin yhtiön uudella, suomenkielisemmällä toiminimellä Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy. Vuoden 2021 alusta voimaan tuleiden lakimuutosten myötä Liikenne- ja viestintävirasto voi hankkia liikkumisen tietopalvelut yhtiöltä. Teknisluontoinen nimenmuutos selkeyttää lain soveltamista ja lisää oikeusvarmuutta.

Luotsauslaki: Luotsauslain väliaikainen muutos liittyy koronavirusepidemian jatkumiseen ja siitä johtuvaan tarpeeseen varautua merenkulun kuljetusten jatkuvuuden turvaamiseen. Väliaikaisilla lakimuutoksilla mahdollistettaisiin luotsin ohjauskirjan, linjaluotsin-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2021 vp

kirjan tai luotsausvelvollisuudesta annettavan erivapauden voimassaoloajan pidentäminen kuudella kuukaudella. Lisäksi mahdollistettaisiin uusien luotsin ohjauskirjojen ja linjaluotsinkirjojen myöntäminen ilman koeluotsausvaatimuksen täyttämistä edellyttäen, että muut henkilöluvan myöntämisen edellytykset täyttyvät. Näiden kummankin poikkeuksen kohdalla edellytettäisiin Liikenne- ja viestintäviraston tapauskohtaista harkintaa, jossa huomiota kiinnitettäisiin merenkulun turvallisuuteen ja poikkeuksen välttämättömyyteen koronavirusepidemian aiheuttamissa erityisissä tilanteissa. Ehdotukset ovat osittain vastaavat kuin 1. kesäkuuta 20 voimaan tulleet väliaikaiset poikkeukset luotsauslain soveltamisesta. Tässä lakiehdotuksessa on lisätty viranomaisen tapauskohtaista harkintaa.

Arvoisa puhemies! Kuvasin edellä tätä liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan kolmen lain muutosehdotusta tiiviisti. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Luotsauslain väliaikainen muutos olisi voimassa 30.6.21 asti. Toivon, että eduskunta käsittelee hallituksen esityksen kiireellisenä. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Aittakumpu.

14.09 Pekka Aittakumpu kesk: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksen perusteissa todetaan, että maassamme on yli 370 000 kilometriä yksityisteitä ja että niillä on suuri merkitys muun muassa maa- ja metsätaloudelle ja tietysti näiden teiden varrella asuville ihmisille. Yksityistiet ovat tärkeitä kulkuväyliä myös mökkiläisille, luonnossa liikkujille ja monille muille kulkijoille. Valtaosa tehtaiden ja sahojen tarvitsemasta puusta lähtee liikkeelle yksityisiä metsäautoteitä pitkin. Tämä tarve kasvaa, kun puunkäyttö aivan oikein lisääntyy puurakentamisen kasvun ja muun muassa biotuotetehtaiden myötä.

Arvoisa puhemies! Keskusta halusi hallitusohjelmaan vahvat kirjaukset siitä, että koko Suomesta pidetään huolta ja että tähän huolenpitoon sisältyvät myös yksityistiet. Ne ovat osa huoltovarmuutta, omavaraisuutta ja monipaikkaista asumista. Pidämme erittäin hyvänä sitä, että hallitus on nyt osoittanut reilusti lisää rahaa yksityisteiden ylläpitoon. Tälle vuodelle yksityisteiden avustusten määräraha nostettiin 30 miljoonaan euroon. Tällä tasolla yksityistierahat ovat tainneet olla viimeksi 1990-luvulla.

Hallituksen esitykseen sisältyvä yksityistielain muutos helpottaisi tiekuntia muun muassa hakemaan ely-keskuksen kautta juuri näitä avustuksia, aivan kuten ministerin esittelypuheenvuorosta kuulimme. Se mahdollistaisi tiekuntien kokousten pitämisen sähköisessä toimintaympäristössä ilman, että sitä on tiekuntien sääntöihin kirjattu. Pidän tärkeänä sitä, että myöskin tiekuntien perustamista sujuvoitettaisiin ja mahdollisuuksien mukaan helpotettaisiin esimerkiksi erilaisilla kuntien toimenpiteillä.

Kuten esityksessä todetaan, tiekunnan osakkaiden asuinpaikat vaihtelevat, ja mikäli yksityisteiden kunnossapidosta ei voida huolehtia, on tällä kielteisiä vaikutuksia elinkeinoelämään erityisesti maa- ja metsätaloudessa. Lakimuutoksella on myönteisiä vaikutuksia myös liikenneturvallisuuteen ja totta kai asukkaiden arjen sujuvuuteen.

On erittäin tärkeää, että tämän muutoksen myötä etäosallistuminen on silti vain osallistumisvaihtoehto ja että edelleen on mahdollista osallistua tiekunnan kokoukseen paikan päällä.

Arvoisa puhemies! Kaikkiaan ja kokonaisuutena tämä hallituksen esitys on kannatettava.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Ronkainen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2021 vp

14.12 Jari Ronkainen ps: Arvoisa puhemies! On välttämätöntä, että epidemian aikana etäosallistumismahdollisuutta laajennetaan koskemaan myös tiekuntien kokousten pitämistä sähköisessä ympäristössä. Sähköisten kokouskäytäntöjen puuttuminen on johtanut tiekuntien toiminnassa esimerkiksi kokousten lykkäämisiin, tiemaksujen keräämiseen ennakolta ja kokousmenettelyiden poikkeusjärjestelyihin turvallisuuden varmistamiseksi. Etäkokoukset voisivat jopa lisätä osallistumisastetta tiekunnan kokouksiin ja päätöksentekoon.

Hallituksen esityksessä mainitaan, että etäkokouksen järjestämisessä on tärkeää, että tiekunnan toimitsijamies tai hoitokunta antaa riittävät menettelyohjeet etäosallistumisen osalta, äänestykset mukaan lukien. Tiekunnan toimitsijamiehen tai hoitokunnan huolellisuusvelvoitteen mukaista on valita ja valmistella etäosallistumiskeinot niin, että jäsenillä on riittävä mahdollisuus osallistua tiekunnan kokouksen päätöksentekoon ja käyttää puhe- ja ehdotusoikeutta.

Se, missä ongelmia voi syntyä, on toisen tai muiden osakkaiden äänien käyttäminen valtakirjamenettelyssä. Tiekuntien kokoukset eivät usein ole kovinkaan yksimielisiä. Erimielisyyttä saattaa syntyä niin rahoituksesta kuin tienhoidostakin. Valtakirjan toimittaminen, valtuutuksien varmistaminen sekä osakkaan tunnistaminen etäyhteydessä ovat eräitä vaaranpaikkoja, jotka pahimmillaan voivat johtaa kokouksen laillisuuden puuttumiseen ja sen myötä kokouksen hylkäämiseen. Etäkokoukset ovat myös alttiina järjestelmähäiriöille, ja mitään vakiintunutta tapaa käsitellä esimerkiksi sähköisen järjestelmän kaatumista kesken kokouksen ei taida olla olemassa. Onko arvoisa ministeri tullut pohtineeksi näitä pieniä, pieniä ongelmia, mitä saattaa tässä esiintyä? — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Piirainen.

14.14 Raimo Piirainen sd: Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia ministerille tämän lakiesityksen tuomisesta eduskuntaan.

Tästä on omakohtaisia kokemuksia: Olen jäsenenä eräässä yhdistyksessä ja sitä myötä tiekunnassa. Olisi sen tiekunnan kokous saatava pystyyn, ja kun ei ole sääntöjä päästy muuttamaan, niin tämä mahdollistaa nyt sen, että voimme kutsua tiekunnan kokoon ja päättää sitten asiasta, mikä tarvitsee tämän tiekunnan kokouksen päätöksen tälle tieosuudelle. Siinä mielessä tämä on erittäin tärkeää, ja toivotaan, että tämä tulee mahdollisimman nopeasti voimaan. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Torniainen.

14.15 Ari Torniainen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kiitos ministeri Harakalle tämän hallituksen esityksen tuomisesta tänne eduskuntaan — todella tärkeä asia tässä haasteellisessa korona-ajassa.

Tämä hallituksen esitys oikeastaan koskee kaiken kaikkiaan kolmea asiaa. Itse haluan kiinnittää huomiota nimenomaan tähän yksityistielakiin. On erittäin hyvä, että nyt tässä yksityistielaisakin mennään nykykäytäntöihin, että myöskin tiekunnan kokouksiin voi osallistua etänä tai hybridinä. Se on erittäin hyvä asia, ja toivon, että tästä tulee myöskin jatkossa se malli, miten ehkä osakkaita saadaan yhä enemmän osallistumaan ja aktiivisesti osallistumaan tiekunnan kokouksiin. Omakohtaisiakin kokemuksia on nyt nimenomaan näistä, että ei ole saatu pidettyä kokouksia tänä korona-aikana, ja nyt tämä mahdollistaa sen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2021 vp

— erittäin hyvä asia. Kaiken kaikkiaan tämä myös parantaa tieosakkaiden osallistumista kokouksiin. Uskon näin jatkossa olevan.

Sitten yksi asia, mitä toivon: Kun tässä myöskin viitataan tähän luotsauslain muutokseen, jolla mahdollistettaisiin väliaikaisesti luotsauksen henkilölupien voimassaoloajan pidentäminen normaalista poikkeavin edellytyksin ja niin edespäin, niin toivon, että tätä samaa käytäntöä vietäisiin eteenpäin myöskin muilla hallinnonaloilla. Tässä on tullut esimerkkejä vaikkapa järjestyksenvalvojien lupa-asoiden jatkamisesta, että siellä ei ole pysytty kursseja pitämään.

Mutta, arvoisa puhemies, vielä haluan palata tähän yksityistielakiin. Nyt on tullut joissain yhteyksissä esille yksityisteiden osalta, että kun haluaa parantaa ja muuttaa ehkä vähän tieprofiilia tai oikoa niitä jyrkkiä mutkia, mitä niillä yksityisteillä on, niin se on usein hankalaa, koska yksityistien osakkaat eivät pääse helposti yhteisymmärrykseen siitä asiasta, ja siinä tarvittaisiin nimenomaan tieturvallisuusarviointia. Nyt Traficomin sivuilla on esimerkiksi ohjeet, miten tieturvallisuusarviointi tehdään ja kuka sitä voi tehdä. Siihen on erilaisia kursseja olemassa. Mutta sitten kun yksityisteiden hoitokunnat ovat kuitenkin suhteellisen tiukoilla varoilla eläviä, niin nuo tieturvallisuusarvioinnit ovat kovin korkeita hinnoilta, ja itse toivoisin, että myöskin tätä voitaisiin katsoa yksityistielakiin, miten tämä asia voitaisiin huomioida siellä laissa myös tulevaisuudessa.

Arvoisa puhemies! Lopuksi haluan todeta sen, minkä myöskin edustaja Aittakumpu totesi: yksityistiet ovat todella tärkeä asia Suomessa, ja toivon, että se asia on huomioituna [Puhemies koputtaa] myöskin Liikenne 12 -ryhmässä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Heinonen.

14.18 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Hyvä ministeri ja edustajakollegat! Yksityisteiden roolia meillä maakunnissa ja maaseudulla ei voi vähätellä, vaan ne ansaitsevat kyllä täyden huomion, ja haluan antaa kiitosta tälle hallitukselle siitä, että yksityistiet on huomioitu hyvin niin tukien näkökulmasta kuin myös tämän yhden lainsäädäntömuutoksenkin myötä, jota tänään olemme käsittelemässä.

Tämä siis on tullut ajankohtaiseksi ennen muuta covid-19-pandemian myötä, -epidemian myötä, että sallitaan osallistuminen postin ja tietoliikenneyhteyksien kautta, vaikka tämä ei olisikaan yksityistien omissa säännöissä hyväksyttyä. Mutta voisi ajatella niin, että jos tästä koronakriisistä jotain hyötyä tai jotain hyvää jää voimaan, niin toivottavasti ne ovat nämä uudet tavat osallistua.

Meillä puhutaan Suomessa tänä päivänä yhä enempi monipaikkaisuudesta, siitä, että ihmiset asuvat kahdessa, kolmessa tai useammassakin paikassa, ja myös kaksoiskuntalaisuudesta ja siitä, että saattaa olla niin, että ihmisellä on itse asiassa useampi paikka, missä hän kuuluu tällaisen tiehoitokunnan piiriin tai muuhunkin toimintaan, ja silloin on hyvä, että voi myös osallistua tähän päätöksentekoon.

Edustaja Ronkainen nosti hyviä huomioita esille, ja varmasti niihin saamme ministeriltä vielä tässä lähetekeskustelussa vastauksia. Mutta sitten yksi sellainen asia, jota toivoisin, että hallitus miettisi, on etsiä ratkaisu myös näiden vaalitilanteiden järjestämiseen. Saattaa tulla henkilövalintoja, jotka tulevat yllättävissäkin hetkissä, ja silloinhan meillä ei ole kovin helposti, ymmärtääkseni, olemassa järjestelmää, millä kevyesti voitaisiin järjestää vaaleja etäyhteyksin, ja toivoisin, että tähän löytyisi ratkaisuja. Tästä voisi tehdä jopa sellaisen yhteisen hankkeen, että syntyisi yhdistysten, järjestöjen ja muiden käyttöön malli, missä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2021 vp

voitaisiin esimerkiksi pankkitunnusten kautta järjestää vaaleja, ja se voisi olla jopa tällainen valtakunnallinen toimija, missä ne kustannukset silloin pienenisivät per yhdistys.

Arvoisa puhemies! En malta olla sanomatta loppuun: Oli mielenkiintoista kuulla, kun ministeri sanoi, että muutetaan tätä liikenteen palveluista annettua lakia ja että tehdään ”suomenkielisempi” nimi, eli ei ihan kuitenkaan suomenkielistä. Kyllä tietysti Suomessa kun meillä on kaunis, hieno oma suomen kieleemme — monelle vielä äidinkielenä — niin olisi voinut ihan samalla tehdä suomenkielisen nimen eikä vain suomenkielisempää.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Koponen, Ari.

14.21 Ari Koponen ps: Arvoisa puhemies! Vallitsevan maailmantilanteen takia yhdistyksen jäsenillä on oikeus osallistua yhdistyksen kokouksiin ja päätöksentekoon myös etänä. On tärkeää pystyä hyödyntämään sähköistä toimintaympäristöä laajemmin, sillä se lisää tieosakkaiden mahdollisuutta osallistua kokouksiin ja päätöksentekoon. Joustava tapa osallistua kokouksiin ja päätöksentekoon saattaa lisätä myös osakkaiden mielenkiintoa yksityisteihin liittyviä kokouksia kohtaan. Etäosallistumismahdollisuus hyödyttäisi erityisesti kauempana asuvia tiekunnan osakkaita, joiden mahdollisuudet osallistua tiekunnan kokouksiin helpottuisivat.

Ehdotettu lakimuutos on merkittävä yksityisteiden kunnossapidon varmistamisen kannalta, sillä tiekunnan kokouksissa päätetään esimerkiksi yksityisteiden rahoituksesta ja korjauksista. Jos yksityisteiden kunnossapidosta ei voi huolehtia asianmukaisesti, saattaa se vaikuttaa negatiivisesti etenkin elinkeinoelämään.

Puhemies Anu Vehviläinen: Annan tässä kohtaa 2 minuutin puheenvuoron ministeri Harakalle. — Olkaa hyvä.

14.23 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka: Kiitos, arvoisa puhemies! Pahoitelut edustajille siitä, että aivan pakottavasta syystä johtuen joudun olemaan kello 14.30 omassa työhuoneessani toisessa yhteydessä, mutta tässä aika kattavasti tuli eri puolilta terveisiä ja muistiinpantavaa, ja varmasti muikin palaute menee perille.

Edustaja Torniainen puhui tässä tieturvallisuusohjeitten ja niitten kurssien maksullisuudesta, ja se varmaankin on asia, johon on syytä palata. Mutta sen verran voin toki sanoa teille, jotka ansiokkaasti yksityisteiden puolesta puhuitte, että paitsi että se on hallitusohjelmassa huomioitu, niin se on myöskin ihan keskeisessä roolissa Liikenne 12 -ohjelmassa. Aivan oikea havainto on tietysti sekin, että yksityistiet, alemman tieverkon tiet, metsäautotiet ovat Suomen elinkeinoelämälle ja teollisuudelle oikein keskeisiä, ja tähän tietysti tuli erityisesti nyt esille, kun meille tulee tämä ilahduttava uusi investointi biotuote-tehtaaseen Kemiin.

Edustaja Ronkaisen esiin nostama valtakirjakysymys ja muut huolet ovat myöskin huomionarvoisia. Käsittääkseni perusmenettely on se, että tällainen valtakirja lähetetään postitse mahdollisesti kirjattuna kirjeenä, mutta tämä edellyttää kyllä melko hyvissä ajoin varautumista itse tilanteeseen ja voi olla aika kova vaatimuskin, mutta ainakin se on helpommin järjestettävä kuin edustaja Heinosen toivoma vaalimenettely, joka silloin, kun se ei voi olla avoin vaali siinä itse kokouksessa, on asia, joka varmaankin vaatii aivan toisentyypisiä menettelyitä, ja todellakin voisi olla viisasta tämä käsitellä kaikkien yhdistysten osalta kokonaisuutena.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2021 vp

Samaan hengenvetoon: syy, miksi sanoin, että Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy [Puhemies koputtaa] on suomenkielisempi, on se, että kyllä siinä täytyy olla tietty kansainvälinen rooli, koska kyllä nämä meidän liikenteenohjausyhtiöt [Puhemies koputtaa] toimivat myöskin kansainvälisessä ympäristössä. — Kiitoksia.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Soinikoski.

14.25 Mirka Soinikoski vihr: Arvoisa rouva puhemies! On demokratian kannalta erittäin tärkeää, että tarjolla on paljon vaihtoehtoisia osallistumisen ja vaikuttamisen tapoja. Näin yhteistyö, yhteisöllisyys ja luottamus vahvistuvat. Etäosallistumisen piiriin on saatava kaikki yhteiskunnalliset ja yhteisölliset toimijat. Siksi on hyvä, että hallituksen esitys turvaa myös tiekunnille tämän mahdollisuuden helpommin jatkossa. Osakkaiden asuinpaikat ja liikkumismahdollisuudet vaihtelevat, ja tämä lakiesitys lisää osakkaiden yhdenvertaisuutta. Myös koronarajoitusten tai -karanteenin takia estyneen osakkaan osallistuminen on mahdollista etäyhteyksien kautta muun voinnin sen salliessa. Olisi hyvä, että tämä lakiesitys astuisi voimaan mahdollisimman pian.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Holopainen, Hanna.

14.26 Hanna Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Hallitus on tuonut eduskuntaan käsittelyyn esityksen yksityistielain, liikenteen palveluista annetun lain ja luotsauslain muuttamiseksi. Kiitos ministerille tästä esityksestä.

Koronapandemia on tuonut haasteita monille yhteiskuntamme osa-alueille. Onkin tärkeää huomioida, että mahdollisimman pitkälti pystyisimme normaalin lainsäädännön piirissä toteuttamaan näitä toimintoja ilman, että meidän tarvitsee turvautua poikkeusoloihin ja valmiuslakiin. Tässä esityksessä on kysymys juuri sentyyppisestä muutoksesta. Tässä muutetaan yksityistielakia siten, että mahdollistetaan tiekuntien koronaturvallinen päätöksenteko. Sähköisen toimintaympäristön laajempi hyödyntäminen myös tiekunnissa lisää tieosakkaiden mahdollisuutta osallistua tiekunnan kokouksiin ja on yhdenvertaisuuden ja demokratian toteutumisen kannalta erittäin tärkeää.

Myös luotsauslain väliaikainen muutos liittyy koronatilanteeseen ja siihen liittyviin häiriötilanteisiin varautumiseen. Lain on tarkoitus olla voimassa kuluvan vuoden kesäkuun loppuun saakka.

Edustaja Heinonen nosti tuossa äsken esiin hyvin mielenkiintoisen ehdotuksen tästä etäänestämisyjärjestelmien mahdollistamisesta. Kyllä itse kannattaisin lämpimästi, että sellaisen valmisteluun ryhdyttäisiin. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Werning — poissa. Edustaja Tolvanen, Kari.

14.27 Kari Tolvanen kok: Arvoisa rouva puhemies! Täytyy täältä oppositionkin puolelta kehua tätä hallituksen esitystä kokonaisuutena. Se on täysin perusteltu. Ja ehkä sitten vielä on yllättävää, että näin espoolaisena edustajana keskityn näihin yksityistieasioihin, koska ne ovat merkityksellisiä toki koko Suomelle ja elinkeinoelämälle mutta merkityksellisiä kyllä meillekin, koska aika monella meillä joku kesäasunto tuolla maaseudulla on ja sitä käytetään. On ihan selvää, että näihin tiekunnan kokouksiin 200—300 kilometrin päähän ei pelkästään sen takia tule lähdettyä, vaikka siellä saatettaisiin merkittäviäkin päätöksiä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2021 vp

tehdä. Eli on hyvä, että tällainen etämahdollisuus on olemassa ja tällainen hybridikokous on mahdollista järjestää.

Minä toivoisin, että tästä tulisi nimenomaan pysyvä järjestely. Ei sen pitäisi jäädä tämän ikävän pandemian aikaiseksi järjestelyksi, vaan ihan pysyvä järjestely. Minä tiedän, että näissä etäyhteyksissä ja kokoukseen osallistumisessa tulee olemaan hyvin paljon haasteita, niinhän meilläkin täällä käytännössä jokaisessa istunnossa tai valiokunnan kokouksessa joitain haasteita on, mutta ne ovat voitettavia. Jos minun ikäluokkani pystyy näitä tietoteknisiä haasteita voittamaan, niin kyllä varmaan sitten moni muukin, etenkin nuorempi polvi, joka on paljon fiksumpaa tässäkin asiassa.

Yksi asia, minkä haluan nostaa vielä esiin, on tähän kokoukseen ilmoittautuminen. Sen pitää olla hyvin joustavaa. Toki tälle kokouksen järjestäjälle pitää varata joitain päiviä aikaa mahdollistaa tämän kokouksen järjestäminen myös etäkokouksena, mutta jos ajatellaan, että se tiekunnan kokouskutsu tulee pari viikkoa aikaisemmin kirjeenä postissa, niin kyllä on ihan kohtuullista, että vaikka viisi arkipäivää tälle kokouksen järjestäjälle jää aikaa siihen, että hän pystyy myös tällaisen hybridikokouksen, etäkokouksen, järjestämään. Se täytyy tässä huomioida.

Kaiken kaikkiaan muiltakin osin tämä hallituksen esitys on hyvä ja perusteltu.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Räsänen.

14.30 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä laki on kaiken kaikkiaan tarpeellinen ja ajankohtainen. Meillä on käsitelty useita esityksiä, joissa näitä erilaisia etäosallistumismahdollisuuksia kokouksiin on lisätty. Itse asiassa tämän lain kohdalla herää vain kysymys, miksei tämä esitys ole tullut meille jo aikaisemminkin. Tämä epidemia on vaikeuttanut tiekunnan kokousten pitämistä — minkä vuoksi päätöstä sähköisestä kokousmenettelystä ei käytännössä ole voitu tehdä vuoden 2020 aikana?

Todellakin tämän covid-epidemian aikana kaiken kaikkiaan erilaisten kokouksien etäosallistumismahdollisuuksien tärkeys on lisääntynyt, ja sähköisessä toimintaympäristössä toimiminen on muullakin tavoin hyödyllistä. Itsekin toivon, että tästä ikävästä pandemia-ajasta meille jää sitten sen jälkeenkin käytänteitä, joista on hyötyä. Esimerkiksi vaikkapa nyt juuri nämä tiekunnat: niiden osakkaiden asuinpaikat vaihtelevat niin Suomen sisällä kuin jopa ulkomailla, minkä vuoksi etäosallistumismahdollisuus hyödyttäisi jatkossakin juuri niitä osakkaita, jotka asuvat kaukana tästä tiekunnan kokouspaikasta.

Kaiken kaikkiaan tässä on tärkeästä asiasta kysymys, kun puhumme yksityisteistä ja niihin liittyvistä kokoustamisista. Meillä Suomessa yksityisteitä on satojatuhansia kilometrejä. Ne ovat merkittävä osa liikennejärjestelmää ja erityisesti elinkeinoelämän kuljetusten, varsinkin puuhuollon, ja maaseudun elinkeinoelämän ja asutuksen kannalta tärkeää infrastruktuuria, ja on hyvä, että asianmukaisesti niihin liittyvät asiat saadaan hoidettua.

Jos luen tätä esitystä oikein, niin ymmärtääkseni tämä on jäämässä pysyväksi käytännöksi eikä tässä mitään takarajaa ole, mikä on hyvä, toisin kuin monissa muissa vastaavissa lakiesityksissä, joita olemme täällä käsitelleet, on ollut aika paljon määräaikaista lakeja. Toivon, että niistäkin sitten jatkossa tehdään pysyviä käytäntöjä, niin että myös etäkokoustaminen olisi mahdollista.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Könttä — poissa. Edustaja Kymäläinen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2021 vp

14.33 Suna Kymäläinen sd: Arvoisa rouva puhemies! Ministeri toivoi tälle lakiesitykselle ripeää käsittelyä. Olemme liikenne- ja viestintävaliokunnassa jo aloittaneet tämän lain kuulemisen, ja tähän toiveeseen pyrimme omalta osaltamme vastaamaan. On miellyttävä kuulla, että yli puoluerajojen, yli hallitus—oppositio-rajojen, tämä lakiesitys nähdään tarpeellisenä ja kannatettavana.

Toteaisin yksityistielain osalta, että jo nykymuodossaan yksityistielaki sallii tiekunnan kokouksen pitämisen myös sähköisessä toimintaympäristössä, jos tiekunnan kokouksessa niin päätetään tai tiekunnan säännöissä niin määrätään, mutta koska lakimuutos on vielä niin tuore, monessa tiekunnassa ei ole vielä ehditty tällaisesta päättää. Etenkin nyt covid-19-epidemian myötä niin yritykset, järjestöt kuin kansalaiset ovat pitäneet tärkeänä etäosallistumisen mahdollisuuksien laajentamista.

Yksityistiet muodostavat valtaosan Suomen tieverkostosta, mikä täällä on useampaan otteeseen todettukin, ja sen vuoksi niistä huolehtiminen on tärkeää, ettei tämä vaarannu. Jos tiekunnan kokouksia ei pystytä järjestämään esimerkiksi tämänkaltaisten epidemioiden vuoksi, tämä vaarantuisi, ja siksi tämä muutos on ehdottomasti kannatettava.

Tässä samassa esityksessä on kysymys kolmesta eri muutoksesta. Jos tuo yksityistielakeihin liittyvä etäosallistuminen on tulossa jäädäkseen tai on jo olemassa sellaisena jäädäkseen, niin sen sijaan tähän luotsauslakiin — on myös erittäin tärkeä huomata, että sillä on Suomen huoltovarmuuden ja merikuljetusten jatkumisen kannalta tärkeä rooli — tässä esitetään tätä määräaikaaisuutta. Näitä ei pidä keskenään sekoittaa. Tietenkin myös näin pandemian aikana merikuljetusten katkeamattomuudesta on pidettävä huoli, ja jos ei näitä luotsauksen henkilölupia pystyttäisi jatkamaan Trafin tapauskohtaisen harkinnan osalta, niin on vaara, että nämä henkilöluvat umpeutuisivat ja koeluotsauksia ei pystyttäisi epidemian vuoksi järjestämään, jolloin päteviä luotseja ei välttämättä olisi riittävästi, ja sen vuoksi tämä luotsauslaki on ollut tärkeä ja tarpeen myös tähän sisällyttää.

Arvoisa puhemies! Liikenne- ja viestintävaliokunta jatkaa esityksen asiantuntijakuulemista tämän osalta ja käsittelee sitä asiaankuuluvasti.

Puhemies Anu Vehviläinen: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 14.36.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 18.51.

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 5 käsittelyä.

Edustaja Hoskonen — poissa. Edustaja Kiljunen, Kimmo.

18.51 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa rouva puhemies! Tuossa päivällä ministerin läsnä ollessa tätä aihetta jo käsiteltiin, ja olisi ollut kaksikin huomiota tähän asiaan:

Toinen liittyy näihin yksityisiin teihin, tiestöön, joka Suomessa on hyvin laajaa, ja sitten näiden tieosuuskuntien, tiehoitokuntien kokouksiin. Tässä uudessa esityksessä pyritään siihen, että nämä tiehoitokunnat voivat myöskin näitä etäkokouksia pitää, ja se tässä aikai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2021 vp

semmassa keskustelussa, jota täällä salissa käytiin, tuli jo hyvin vahvasti esille, että eduskunta on, kansanedustajat ovat, vahvasti sitä mieltä, että tämä pitäisi mahdollistaa erityisesti tässä koronatilanteessa. Ja tässähän tuli esille myöskin ajatuksia siitä, että tässä kohdassa voisi hyvin kuvitella, että tämä lainsäädäntö olisi tietyllä tavalla pysyvää myöskin normaalioloissa, koska ne tiekunnat usein koostuvat paljonkin ihmisistä, jotka eivät ole ihan siinä samalla paikkakunnalla, erityisesti niillä alueilla, joilla on paljon loma-asutusta, jolloin tässä kohdassa voisi hyvin kuvitella, että tämmöinen etäkokoustaminen voisi olla mahdollista. Itse en siihen aina suhtaudu kaikissa tilanteissa positiivisesti. Näen ne vaikeudet ja ongelmat, mitä siihen liittyy, että etäältä osallistutaan.

Mutta, arvoisa puhemies, minun tarkoitukseni ei ollut puhua niinkään näistä tiehoitokunnista, vaan nostaa esille kysymys siitä, kun tässä on kolme asiakohtaa, ja yksi liittyy tämän nimen muutokseen siltä osin, että tämä Traffic Management Finland muutetaan tässä lakiesityksessä nyt Liikenteenohjausyhtiö Fintrafficiksi. Ja haluaisin tähän asiaan kiinnittää huomiota, että Suomeen on levinnyt merkillinen, sanoisinko kansan... — En sano kansansairaus vaan eliitin sairaus siitä, että yhä enemmän me suomalaisia yhtiöitä, yrityksiä, toimielimiä alamme nimittää anglosaksisilla, englantilaisperäisillä, nimillä, jolloin viitataan tietysti usein siihen, että se kansainvälisessä vuorovaikutuksessa on järkevää. Mutta monet toimijat toimivat kuitenkin hyvin paikallislähtöisesti, ja itse korostaisin kyllä sitä, mitä käytetyissä puheenvuoroissakin tuli esille, että kyllä meidän kannattaisi kunnioittaa tätä suomen kieltä, sen ainutlaatuisuutta, ja nimissä, firmojen, toimijoiden nimissä, pitäisi näkyä suomen kielellä selkeästi se, mistä on kysymys. Tässä on vielä jopa tämä oikeusturvaseikka myöskin esillä. Eikä minun tarvitse ruveta teille luettelemaan tai tuomaan esille näitä itelloja ja destioita ja niin edelleen ja niin edelleen — mielikuvitus vain on rajana, kun näitä nimiä on kehitelty yhtiöille, yrityksille, toiminnoille, jotka ovat kyllä hyvin selkeästi myöskin määriteltävissä suomalaisella nimellä. Ja tämä on nyt järkevää, että tässä on otettu taka-askeleita tai palattu vanhaan. Posti on palauttanut oman nimensä, ja tässäkin kohdassa nyt tämä Liikenteenohjausyhtiö-nimike kuvaa pitkälle sitä, mistä on kysymys, ja kannustan [Puhemies koputtaa] ja arvostan, että hallitus on tämän tehnyt. On ehkä järkevää, että tämä Fintraffic on siihen laitettu liitteeksi mukaan näiden kansainvälisten vuorovaikutussuhteiden vuoksi, mutta tämä on oikea suunta, ja kannustan siihen.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Pirttilahti.

18.54 **Arto Pirttilahti kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tästä nimimuutoksesta olen täysin samaa mieltä kuin edustaja Kiljunen. Kotimaisilla markkinoilla ja kotimaisella alueella todellakin on hyvä miettiä nämä hallinto- ja muitten yhtiöitten nimet. Saadaanhan ne sitten käännettyä englanniksi siellä englanninkielisissä teksteissä, jos näin halutaan.

Sitten tämä yksityistieasia ja näitten yksityistiekuntien etäkokoukset: Tuen kyllä täysillä, niin kuin koko eduskuntakin, sitä, että nämä pystyisivät toimimaan tässä koronatilanteessakin ja pystyisivät tekemään siellä rahoituspäätöksiä ja muutospäätöksiä joustavasti eli digitalisaation kautta. Koska se on jo kaikilla muillakin toimialoilla mahdollista, niin miksi ei myös sitten tiekunnissa? Kun mietitään tiekuntien rakennetta, tällä hetkellä muun muassa esille otetut kesäasukkaat asuvat kauempana jossakin päin Suomea ja sitten paikalliset voivat olla siellä paikallisesti. Varsinkin tämmöisissä tilanteissa pystytään kokoaamaan eri puolille Suomea hajautetut ihmiset kätevämmiin yhteen digitaalisesti ja tekemään

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2021 vp

päätöksiä. Senhän me olemme tässä oppineet korona-aikaan. Tämä on digiloikka meillä muuallakin.

Arvoisa puhemies! Todellakin Suomessa on 370 000 kilometriä yksityisteitä, ja niitten merkitys on Suomen verisuonistona erittäin tärkeä. Sieltä lähtevät ihmiset liikkeelle teitten päästä, sieltä lähtevät suomalaisen vihreän kullan, metsän, varannot, sieltä lähtee ruoka ja niin edelleen. Mutta myös toisinpäin ajatellen: meidän kaikki kesäasukkaat ja muut kulkevat sieltä edelleen toiseen suuntaan. On erittäin tärkeää, että nämä verisuonet toimivat meillä.

Tässä yhteydessä, arvoisa puhemies, voin mainostaa hallituksen hienoa budjettia tälle vuodelle. Meillä on 30 miljoonan euron taso näihin rahoituksiin, ja on erinomaista, jos tätä pystytään markkinoimaan ja näitä päätöksiä viemään ely-keskuksissa eteenpäin siten, että nämä rahat myös tulevat hyvään käyttöön. Ja toinen asia vielä: parlamentaarisella työryhmällä on tahtotila vielä jatkossakin pitää noin 25 miljoonan taso näissä yksityistieavustuksissa. On erittäin tärkeä asia, että yksityistiet toimivat hyvin myös hallinnollisesti, mutta myös se, että rahoitus käytetään siihen tarkoitukseen, mihinkä se on täällä budjetoitu.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kankaanniemi — poissa. Edustaja Hoskonen.

18.57 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä yksityistielain muutos tässä hallituksen esityksessä, joka tässä on käsittelyssä, on erittäin tervetullut. Yksityisteiden päätöksenteko on varmasti monimutkaistunut vuosien saatossa sen takia, kun ihmiset asuvat eri puolilla Suomea. Olen itsekkin kahden tiekunnan jäsen, ja sen toisen tiekunnan jäsenistössä on muuan henkilö, joka asuu Yhdysvalloissa. On varmaan aika helppo ymmärtää, että hänen tulonsa tiekunnan kokoukseen Yhdysvalloista Suomeen on varsinkin korona-aikana kovin monimutkaista, mutta kun nyt saadaan tämä etäyhteyssysteemi pelaamaan, niin hänelläkin on teoriassa mahdollisuus osallistua kokoukseen. Hieman toki aikaero haittaa, mutta sekään ei nyt ongelma ole, kun pystyy digitaalisesti nettiyhteydellä osallistumaan, jos tarvetta ilmenee.

On äärimmäisen hyvä, että tämä digiaika tulee meille eteemme näin positiivisessa mielessä, ja toivoisin nyt, arvoisa Suomen eduskunta, kun olen tässä salissa puhunut siitä sata kertaa — olkoon tämä sitten 101. — että saisimme vihdoinkin ja viimein ne laajakaistayhteydet tähän maahan kokonaan. Rakennetaan ne valokuidut, niin silloin pystytään hoitamaan asioita nopeasti. Ja jos joku ei puheeseeni suhtaudu vakavasti, toki sitäkin mielipidettä kunnioitan, mutta jos valokuituyhteyksiä rakennetaan, niin nimenomaan tällaiset ajan tasalla olevat kokoukset hoituvat erittäin hyvin, kun on nopea laajakaistaverkko. Esimerkiksi 4G:llä, mikä maaseudulla on suurimmassa osassa kunnista, se ei valitettavasti onnistu, eli siitä tulee uusi palvelunesto, kun eivät laajakaistaverkot toimi.

Arvoisa puhemies! Vielä lopuksi se, että kuten edustaja Pirttilahti hyvin kuvasi hallituksen budjetissa olevia määrärahoja, niin kannattaa muistaa, että yksityisteiltä, niiltä sivuteiltä, joita on pidetty kovin vähäpätöisinä, lähtee liikkeelle joka ainoa puumotti, lähtee liikkeelle joka ainoa maitolitra. Joka ainoalla tiellä on kesäisin marjamiehiä, marjankerääjiä, sienengerääjiä, retkeilijöitä, muuten vain luonnossa liikkuvia, ja sitten siellä tietenkin on se meille kaikista tärkein, elikkä monella meillä on siellä se kesämökki tai sukulaisen mökki, jossa käydään aina ystäviä tervehtimässä tai sitten lepäämässä ja lataamassa akkuja.

Elikkä tämä lakiesitys pienessä vähäpätöisyydessään on äärimmäisen tärkeä. Toivon, arvoisa puhemies, että tällaisia esityksiä tulee, mutta sen edellytyksenä näen sen, että edus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2021 vp

kunta ottaa sydämenasiakseen sen, että tulevina kuukausina pistää sinne sen verran määrärahoja, että saadaan laajakaistayhteydet pelaamaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kettunen.

19.00 Tuomas Kettunen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tätä lainmuutosta pidetään tosiaan tärkeänä, sillä sähköisen toimintaympäristön laajempi hyödyntäminen lisää tieosakaiden mahdollisuutta osallistua tiekunnan kokouksiin ja päätöksentekoon. Ja ennen kaikkea nyt onkin ilo tehdä niitä päätöksiä, kun maan hallitus on turvannut, niin kuin tässä on jo useassa hyvässä puheenvuorossa tuotu esille, yksityisteiden perusparannusten rahoituksen. Ja 30 miljoonaa on iso rahasumma. Sillä pidetään huolta siitä, niin kuin edustaja Hoskonen toi esille, että ne puukuutiot ja maitolitrat liikkuvat tiellä.

Olen itsekkin, rouva puhemies, ajanut nuoruusvuosinani maitoautoa, ja mikä sen parempaa kuin että yksityistie on hyvässä kunnossa, ylipäänsä että tie on hyvässä kunnossa, että se on lanattu, sinne on pistetty soritukset asianmukaisella tasolla. Silloin on mukava liikkua raskaallakin liikenteellä mutta ennen kaikkea huolehtia myös liikenneturvallisuudesta siellä yksityisteillä, ja teillä liikkuvat myös koulukyyditykset ja muu liikenne.

Ja edustaja Hoskonen puheenvuoroon: kyllä minäkin toivon, että jatkossakin ja tulevaisuudessa — sitä on jo jonkin verran tehty tuonne yksityisteitten varteen — sitä valokuituaikin aurataan tienvarteen, millä pidetään huoli siitä, että pystytään siellä hiekkatien päässä jatkossa osallistumaan tieosuuskunnan kokouksiin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Pirttilahti.

19.01 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tässä puhuttiin valtionrahoituksesta myös yksityisteille ja niistä päätöksistä, mitä joudutaan tekemään — tai voidaan ja saadaan tehdä ja on varmaan ilo tehdä nyt sitten netin kautta valtionrahoituksen osalta.

Erittäin tärkeä osa, minkä edustaja Kettunen mainitsi teiden kunnosta, on se, että näiden teiden osalta se rahoitus tulee yleensä ainakin osittain kunnilta, tämä ylläpito, lanaukset ja nämä aurauksrahoitukset. Ja toivotaan näin kuntavaalien alla, että kukin kunta pohtisi sitä ja näkisi yhtä lailla kuin valtiokin tällä hetkellä, että yksityisteihin kannattaa sijoittaa, ja koronan jälkeinen elämä, kun me asumme nyt monipaikkaisessa Suomessa, tulisi vahvasti jatkumaan myös kuntien rahoituksella niiden yksityisteiden osalta.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.